

Müzik Terapinin Palyatif Bakımdaki Yerinin Kavramsal Yapı Analizi

Sevda TÜZÜN ÖZDEMİR^{1*} | Bektaş ÖZDEMİR²

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, palyatif bakım uygulamalarında müzik terapi kullanımını incelemeyi, araştırma eğilimlerini belirlemeyi ve gelecekteki araştırmalar için literatüre dayalı bir genel bakış sağlamayı amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Veriler, 07 Ekim 2024 tarihinde "Web of Science Core Collection" veri tabanından "müzik terapi" VE "palyatif bakım" anahtar kelimeleri kullanılarak elde edildi ve sonuçta 385 yayına ulaşıldı. Bibliyometrik analizin görselleştirilmesi için VOSviewer (1.6.15) ve R paket "bibliometrix" (sürüm 4.1.2) programları kullanılmıştır. Analizler; yıllara göre yayın sayısı, yazarlar, ülkeler, dergiler, kurumlar ve anahtar kelimeler temelinde gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Gerçekleştirilen analiz sonucunda, araştırmalarda toplam 1172 yazarın yer aldığı, 66 çalışmanın tek yazarlı olduğu belirlenmiştir. Yazarlar arasında uluslararası işbirliği yüzdesi %11,95, yazarların anahtar kelimesi sayısı 996, belgelerin ortalama yaşı 8,7 yıl ve belge başına ortalama 14,08 atıf olduğu bulunmuştur. Konuya ilişkin yapılan yayınlarda en sık tercih edilen anahtar kelimelerin analizi yapıldığında "palliative care", "quality of life", "music therapy", "pain" ve "cancer" olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Müzik terapi son yıllarda bilimsel literatürde önemli bir yer edinmeye başlamış olsa da, disiplinlerarası alanlarda hala daha geniş çapta kabul görmesi gerektiği görülmüştür. Bu çalışma, müzik terapi gibi tamamlayıcı tedavi yöntemlerinin daha geniş bir hasta popülasyonuna ulaşmasına ve klinik uygulamalarda daha yaygın kullanılmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar kelimeler: Müzik terapi, Palyatif bakım, Tamamlayıcı terapi, Hemşire, Bibliyometrik analiz

Conceptual Structure Analysis of the Place of Music Therapy in Palliative Care

ABSTRACT

Objective: This study aims to explore the use of music therapy in palliative care, identify research trends, and provide a literature-based overview to guide future research.

Material and Method: Data were retrieved from the "Web of Science Core Collection" database on October 7, 2024, using the keywords "music therapy" AND "palliative care," yielding 385 publications. VOSviewer (version 1.6.15) and the R package "bibliometrix" (version 4.1.2) were employed to visualize the bibliometric analysis. The analyses focused on the number of publications per year, authorship, countries, journals, institutions, and keywords.

Results: The analysis revealed contributions from 1,172 authors, with 66 studies authored by a single researcher. The rate of international collaboration was found to be 11.95%. There were 996 author-supplied keywords, the average document age was 8.7 years, and the average number of citations per document was 14.08. The most frequently occurring keywords in the literature were "palliative care," "quality of life," "music therapy," "pain," and "cancer."

Conclusion: While music therapy has gained substantial visibility in the scientific literature in recent years, it still requires broader recognition across interdisciplinary fields. This study supports the integration of complementary therapies, such as music therapy, into clinical practice and their wider application to diverse patient populations.

Keywords: Music therapy, Palliative care, Complementary therapy, Nursing, Bibliometric analysis

*Sorumlu yazar: sevdaozdmr86@gmail.com (S. TÜZÜN ÖZDEMİR).

¹ Öğretim Görevlisi, İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu/ Diyaliz Programı, İzmir, Türkiye

² Müzik Öğretmeni, Karşıyaka Bilim ve Sanat Merkezi, İzmir, Türkiye

GİRİŞ

Palyatif bakım, tedavisi mümkün olmayan ciddi hastalıklarla yaşayan bireylerin yaşam kalitesini artırmayı hedefleyen, semptomları hafifletmeye odaklanan kapsamlı ve bütüncül bir sağlık hizmetidir (Warth ve ark., 2015). Bu bakım modelinin temel amacı, sadece fiziksel rahatsızlıkları değil, aynı zamanda duygusal, sosyal ve ruhsal ihtiyaçları da karşılamaktır (WHO, 2023). Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre palyatif bakım, hastaların yalnızca acılarını dindirmeyi değil, hastalığın getirdiği stresle başa çıkmalarına da yardımcı olmakta ve bu süreçte onlara anlamlı ve rahat bir yaşam deneyimi sunmayı hedeflemektedir (Knaul ve ark., 2018).

Palyatif bakımın odaklandığı en önemli konulardan biri semptom yönetimi ve psikososyal destek sağlamaktır. Hastaların ağrı, anksiyete, depresyon ve yorgunluk gibi semptomlarla başa çıkması, yaşam kalitelerini doğrudan etkilemektedir (Etkind ve ark., 2017; Çor & Soysal, 2023). Bu bağlamda, tamamlayıcı ve destekleyici tedavi yöntemleri de palyatif bakımın önemli bir parçası olarak yer almaktadır. Müzik terapi, bu alternatif yaklaşımlar arasında dikkat çekmektedir ve son yıllarda hem fiziksel hem de duygusal destek sağlaması açısından yaygınlaşmıştır (Warth ve ark., 2015).

Müzik terapi, hastaların müzik aracılığıyla fiziksel, zihinsel ve duygusal gereksinimlerini karşılamaya yönelik bir tedavi yöntemidir. Bu terapi; alanında uzman müzik terapistleri tarafından hastaların bireysel ihtiyaçlarına göre şekillendirilen, aktif veya pasif müzik dinleme, enstrüman çalma ve şarkı söyleme gibi uygulamaları içerir (Gutgsell ve ark., 2013). Araştırmalar, müziğin insan vücudunda rahatlama sağlayarak stres hormonlarını azalttığını ve endorfin salgısını artırdığını göstermektedir. Bu biyolojik etkiler, müzik terapisini özellikle ağrı ve kaygı yönetiminde etkili hale getirmektedir (Muecke ve ark., 2016; Bayındır, & Koçyiğit, 2017; Mert, & Gündemir, 2024).

Müzik terapi, hastaların bireysel tercihlerine ve kültürel geçmişlerine göre uyarlanabilir ve hem hastalara hem de ailelerine önemli bir destek sunar. Müzik, hastaların

duygusal yüklerini hafifletirken aynı zamanda onları rahatlatır ve pozitif bir içsel deneyim sağlar (Candy ve ark., 2020). Müzik terapinin, palyatif bakımda ağrı, stres, depresyon ve uyku bozuklukları gibi semptomların yönetimine katkı sağladığı bilimsel çalışmalarla desteklenmiştir. Gutgsell ve arkadaşları (2013), müzik terapinin palyatif bakım hastalarında ağrı düzeylerini anlamlı şekilde azalttığını tespit etmiştir. Benzer şekilde, Warth ve arkadaşları (2015), müzik terapinin terminal dönem hastalarının psikolojik durumlarını iyileştirdiğini ve yaşam kalitelerini artırdığını ortaya koymuştur.

Son yıllarda, müzik terapinin palyatif bakımdaki etkinliğine dair çeşitli araştırmalar yapılmış olmasına rağmen, bu alanda sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu bibliyometrik analiz çalışması, müzik terapinin palyatif bakımdaki yerini değerlendiren bilimsel literatürü inceleyerek, 385 yayını kapsamış ve bunların sadece 247 tanesinin araştırma makalesi olduğunu tespit etmiştir. Araştırmaların sayısal dağılımı ve temel konuları incelendiğinde, müzik terapinin palyatif bakımda ağrı yönetimi, psikolojik rahatlama ve yaşam kalitesi üzerindeki olumlu etkilerine odaklanan çalışmaların öne çıktığı görülmüştür. Ancak, literatürde hala önemli boşluklar bulunmakta ve daha geniş kapsamlı, çok merkezli araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu analiz, gelecekte müzik terapi ve palyatif bakım alanında yapılacak çalışmalar için yeni potansiyel araştırma alanlarını belirlemeye katkı sağlayacaktır.

GEREÇ YÖNTEM

Araştırma verileri, 07 Ekim 2024 tarihinde, Web of Science (WoS) veri tabanından "müzik terapi" VE "palyatif bakım" anahtar kelimeleri ile yapılan taramada toplam 385 yayın elde edilmiştir. WoS, araştırmacılara kapsamlı bir literatür taraması yapma, teorik çerçeve geliştirme ve kaynak incelemesi gerçekleştirme imkânı sunan, çok sayıda akademik dergi ve konferans bildirilerini içeren geniş bir veri tabanıdır (Zhu & Liu, 2020; Kaya & Dinçer, 2023). Elde edilen verilerin görselleştirilmesinde VOSviewer

(1.6.15) ve R paket “bibliometrix” (sürüm 4.1.2) programları kullanılmıştır.

Müzik terapi ve palyatif bakıma yönelik aşağıdaki sorular yanıtlanmıştır.

- ✓ Yayınların yıllara göre dağılımı nedir?
- ✓ Yazarların, ülkelerin, kurumların dağılımı nasıldır?
- ✓ En çok alıntı yapılan yayınların dağılımı nasıldır?
- ✓ Ortak yazar-yazarların, kurumların ve kuruluşların ağ haritası, ülke bağlantıları nasıldır?
- ✓ Ortak anahtar kelime analiz haritası nasıldır?
- ✓ Alıntı analizine göre ağın görünümü nasıldır?
- ✓ Makalelerin, dergilerin, kurumların ve ülkelerin haritası?

Bibliyometrik analiz, yazarlar, ülkeler, dergiler ve trendler gibi temel araştırma bileşenleri hakkında bilgi sunan, büyük bibliyometrik verilerin nicel ve nitel analizini içeren bir bilimsel yöntemdir. Bu analiz yöntemi, diğer inceleme yöntemlerinden farklı olarak bir araştırma sorusuna sınırlı bir yanıt vermek yerine daha genel ve kapsamlı bir bakış açısı sağlar. Özellikle geniş veri kümelerine dayanan çalışmalarda etkili bir yaklaşımdır (Zhu & Liu, 2020; Kaya & Dinçer, 2023). Veri setlerinin alınacağı veri tabanları, bibliyometrik analizde kritik bir öneme sahiptir. Günümüzde PubMed, Embase, Scopus, SpringerLink, Google Scholar ve ScienceDirect gibi pek çok veri tabanı bu amaçla kullanılmakta olup, araştırmacılar arasında en yaygın kullanılanı Web of Science'dir.

Veri Analizi

Veri analizi, VOSviewer (1.6.15) ve R paket “bibliometrix” (sürüm 4.1.2) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Yayın sayıları, yazarlar, ülkeler, dergiler, kurumlar ve anahtar kelimeler analiz edilmiştir. Süreç, araştırma hedeflerinin belirlenmesi, analiz yöntemlerinin seçimi, veri toplama ve sonuçların

raporlanması aşamalarından oluşmuştur (van Eck & Waltman, 2010). Atıf ve birlikte atıf analizleri ile alandaki öne çıkan çalışmalar ve entelektüel yapı incelenmiş, anahtar kelime analizleri VOSviewer ve Bibliometrix ile görselleştirilmiştir (McAllister ve ark., 2022).

Etik Onay

Bu çalışma, insan veya hayvanlarla doğrudan bir paylaşım içermemiştir. Araştırma, kaydedilen anahtar kelimelerin veri akışı boyunca yapılan taramaları sonucunda retrospektif olarak yayımlanmış serilerin incelenmesine dayanmaktadır. İkincil veriler için etik onay alınmamıştır.

BULGULAR

Yayınlardaki Eğilimler

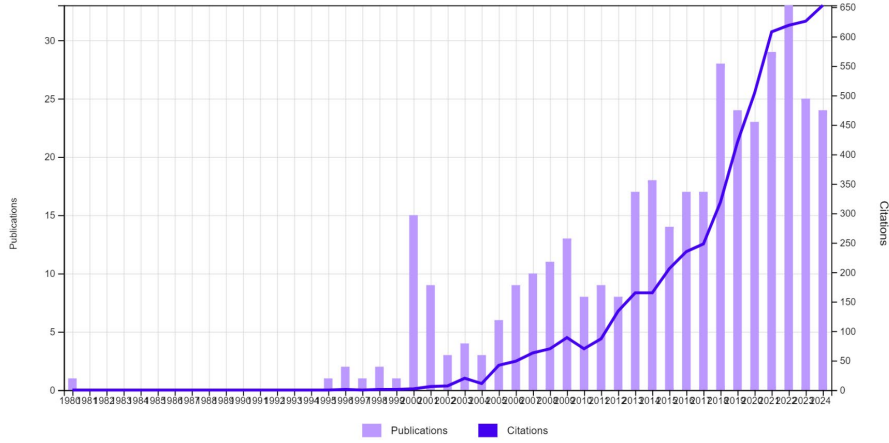
Konu kapsamında belirlenen anahtar kelimeler ile gerçekleştirilen tarama sonucunda toplam 385 yayın elde edilmiştir. Tarama kapsamında yıl kısıtlaması yapılmamış olup elde edilen yayınların 247 adet makale, 66 adet derleme, 38 adet kongre bildirisi, 11 adet kitap incelemesi ve diğerleri erken yayın, kitap bölümü, düzeltme, mektup tarzında yayınlardır. Yapılan WoS taramasında konuya ilişkin ilk yayınların 1980 yılında yapıldığı ve 2000’li yıllarda konuya ilginin artarak devam ettiği görülmüştür (Şekil 1). Bu araştırmalarda, toplamda 1172 yazarın yer aldığı, 66 çalışmanın tek yazarlı olduğu, uluslararası işbirliği oranının %11,95 olduğu, yazarların toplamda 996 anahtar kelime kullandığı, belgelerin ortalama yaşının 8,9 yıl ve belge başına ortalama atıf sayısının 14,08 olduğu tespit edilmiştir (Şekil 2).

Yazar Analizi

Araştırma kapsamında yayın yapan yazarlara ait gerçekleştirilen analizde en fazla yayın yapan yazarların; Warth M. (n:19), Kessler J. (n:18), Bardenheuer H.J. (n:15) olduğu ve en çok atıf alan

yazarlar incelendiğinde sıralamanın özellikle ilk iki sıralamanın değişmediği ancak üçüncü ile dördüncü sırada yer alan yazarların yer değiştirdiği belirlenmiştir (şekil 2a). Süreç içerisinde yayınlanan çalışmaların araştırmacılar tarafından ilgi durumları değerlendirildiğinde en çok alıntının Marciniuk D.D. tarafından 2011 yılında yapılan yayından yapıldığı

(n:201) ve ardından Kemper K.J.'nin 2005 yılındaki (n. 176) ve Hilliard R.E. 2003 (n:16) yıllarında yapılan yayınlardan alıntılarının sık yapıldığı belirlenmiştir (şekil 3a-b).

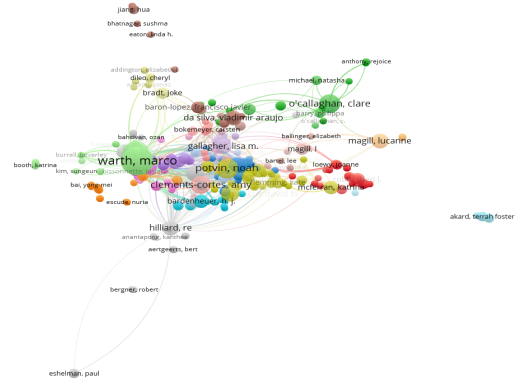
Şekil 1. Yıllara göre yayın ve atıf sayısı

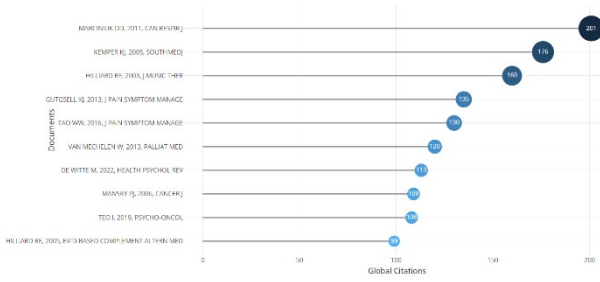
Şekil 2. Yayınlardaki eğilimler

Selected	Author	Documents	Citations	Total link strength
☒	warth, marco	19	344	767
☒	kessler, jens	18	330	751
☒	bardenheuer, hubert j.	15	243	680
☒	hilliard, re	5	311	500
☒	porter, sam	6	121	455
☒	micconnell, tracey	6	115	430
☒	hillecke, thomas k.	8	161	417
☒	diltzen, beate	10	178	380
☒	gallagher, lisa m.	5	145	356
☒	koehler, friederike	9	168	334
☒	guttsell, kathy jo	2	135	324
☒	home-thompson, anne	3	112	318
☒	degolia, peter a.	1	135	313
☒	harris, mariel	1	135	313
☒	margevicius, seunghye	1	135	313
☒	mcclaughlin, beth	1	135	313
☒	mecklenburg, janice	1	135	313
☒	schluchter, mark	1	135	313
☒	wieniec, clareen	1	135	313

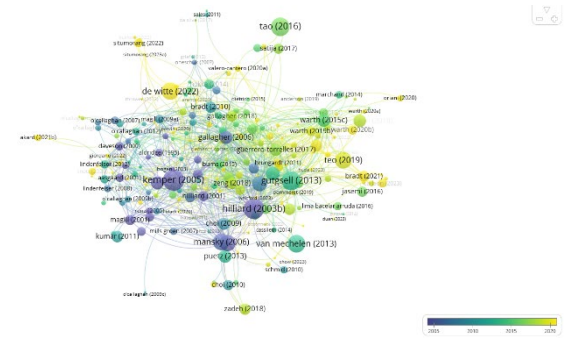
Şekil 2a. Yazar yayın ve atıf sıralaması

Şekil 2b. En çok yayın yapan yazarlar

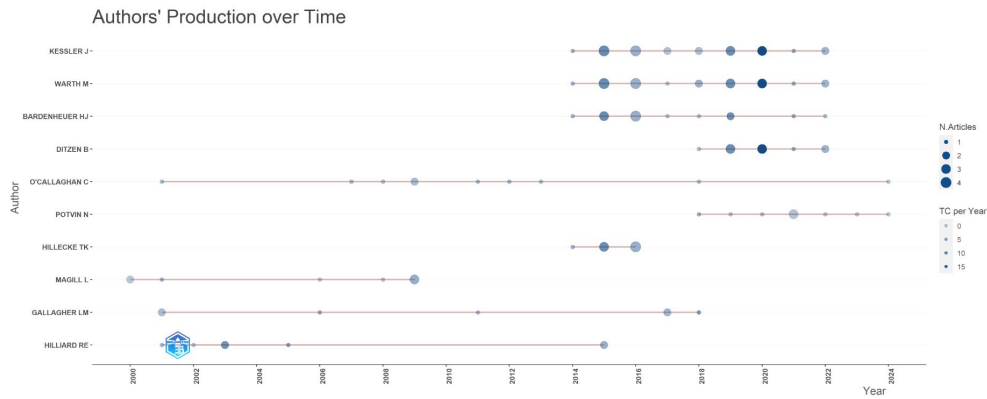
Şekil 3a. En çok atıf alan belgeler ve sayılar

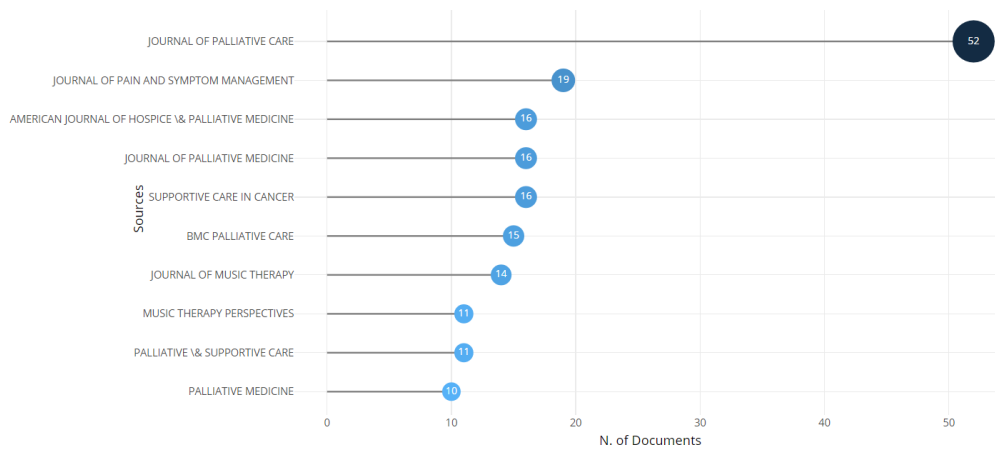
Şekil 3a. En çok atıf alan belgeler ve sayılar

Palyatif bakımda müzik terapi kullanımına ilişkin yayın yapan yazarların, yıllar içerisindeki yayın üretimi değerlendirildiğinde en ilgi yazarın O'Callaghan C.'nin olduğu ve 2001 yılından günümüze kadar konuya ilgisinin devam ettiği görülmüştür. Konuya yoğun ilgi duyan yazarlardan bir grup 2000-2018 yılları arasında

aralıklı yayın yaparken, diğer grup 2015-2021 yılları arasında ve daha sık aralıklarda yayınlar yaptıkları belirlenmiştir (şekil 4a). Yazarların yaptıkları yayınları, en fazla Journal of Pan and Symptom Management'de yayınladıkları saptanmıştır (şekil 4b).

Şekil 4a. Yazarların zaman içerisindeki üretimleri

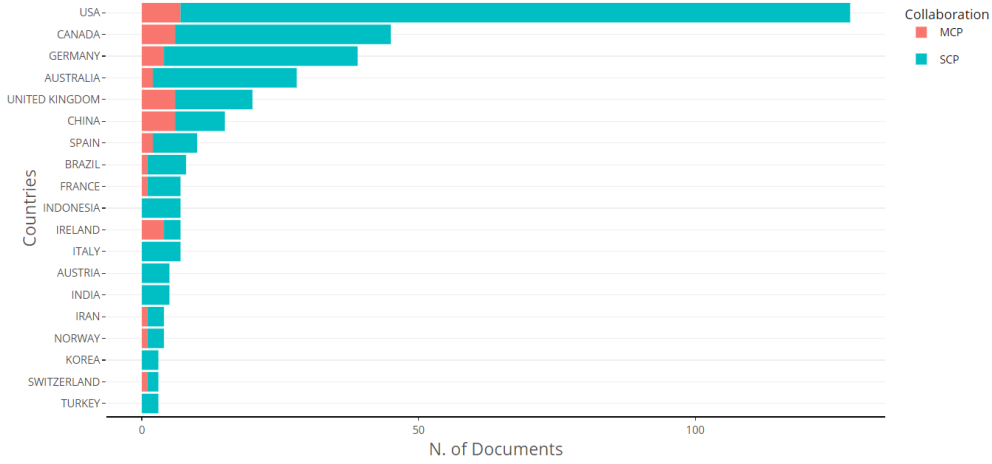

Şekil 4b. Yazarların yayın yaptıkları dergiler

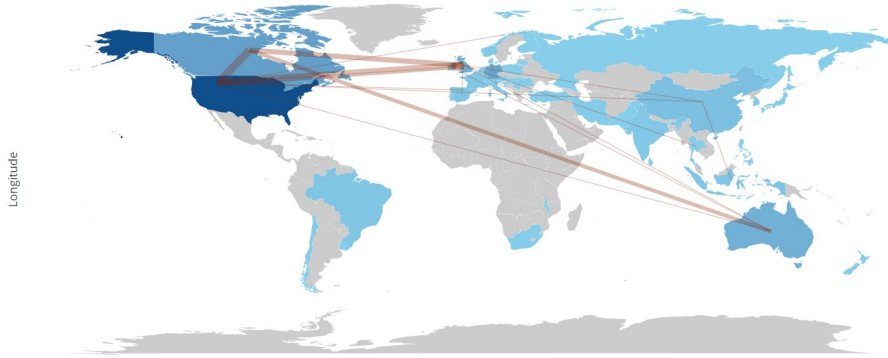
Ülke Analizleri

Palyatif bakımda müzik terapi üzerine yapılan yayınların ülkeler bazında analizleri değerlendirildiğinde, en çok yayın yapılan ülkeler sıralamasının; Amerika Birleşik Devletler (n:139),

Kanada (n:49), Almanya (n:41) ve Avustralya (n:30) olduğu görülmüştür (Şekil5a). Ülkeler arasındaki işbirliği analizi incelendiğinde en fazla işbirliği yapan ülkelerin; Birleşik Krallık-İrlanda, Amerika-Kanada ve Amerika-Birleşik Krallık arasında olduğu belirlenmiştir (Şekil 5b).

Şekil 5a. En fazla yayın yapılan ülke

Şekil 5b. Ülkeler arasındaki iş birliği analizi

Anahtar Kelime Analizleri ve Tematik Evrimler

Konu kapsamında yayınlanan makalelerde kullanılan anahtar kelimelere ilişkin analizleri iki farklı program (Biblioshiny ve VOSviewer) kullanılarak gerçekleştirilmiş ve her iki programda yapılan analiz sonuçlarında farklılıklar saptanmıştır. Biblioshiny programı ile yapılan analizde en sık kullanılan ilk üç anahtar kelimenin “palliative care” (n:70), “quality of life” (n:63), “music therapy” (n:60) ve “pain” (n:58)

olduğu (şekil 6a.); VOSviewer analizi sonucunda ise “palliative care” (n:128), “music therapy” (n:126), “cancer” (n:53) ve “quality of life” (n:41) en sık tercih edilen anahtar kelimeler olduğu görülmüştür (şekil 6b.).

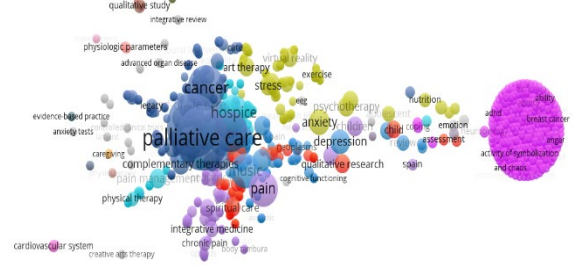
Yazarların yıllar içerisinde yayınlarında tercih ettikleri anahtar kelimelerin analizi 1980-2010, 2011-2020 ve 2021-2024 olmak üzere üç farklı dönem baz alınarak gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre yazarların

1980-2010 döneminde, “alternative medicine”, “care”, “palliative care” ve “therapy”; 2011-2020 yıllarında “music therapy”, “palliative care” ve “complementary”

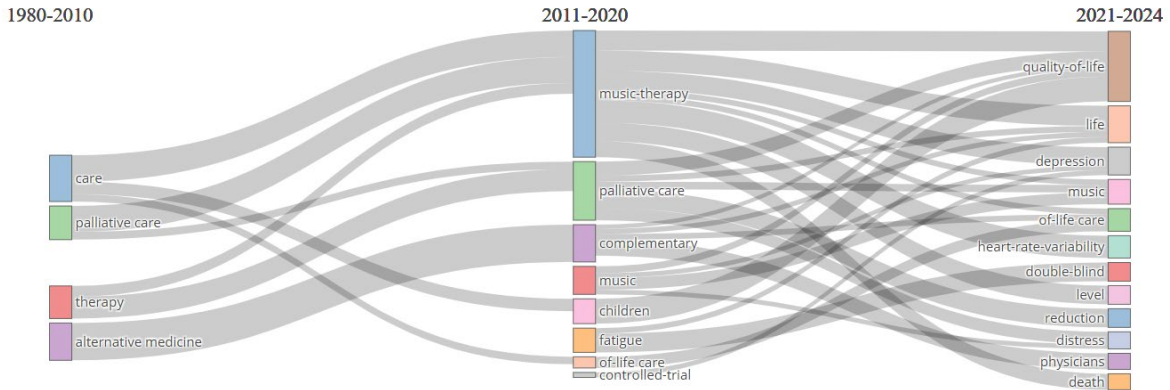
ve 2021-2024 yıllarında “quality of life”, “life” ve “depression” anahtar kelimelerini araştırmalarında sık kullandıkları belirlenmiştir (Şekil 7).

Şekil 6a. Biblioshiny anahtar kelime analizi

Şekil 6b. VOSviewer anahtar kelime analizi

Şekil 7. Anahtar kelimelerin tematik evrimi

TARTIŞMA

Palyatif bakımda son yıllarda tamamlayıcı tedavi yöntemleri sıklıkla tercih edilmeye başlanmıştır (Mitchinson et al., 2022; Armstrong et al. 2020). Özellikle müzik terapi, günümüzde disiplinlerarası alanlarda önemli bir araştırma konusu haline gelmiştir (Warth et al. 2015; Porter et al., 2017; Kammin et al. 2024). Özellikle palyatif bakım hastalarının yaşadığı ağrı ve kaygının giderilmesinde, yaşam kalitesinin artırılmasında müzik terapisinin etkinliğini inceleyen çalışmalar, bu terapinin hastaların

semptomlarını hafifletmedeki olumlu rolünü vurgulamaktadır (Warth et al. 2015; Porter et al., 2017).

Müzik terapi, hastaların semptomlarını hafifletmede, stres ve anksiyete düzeylerini düşürmede önemli bir rol oynarken, duygusal ve psikososyal destek sağlamada da etkili bir yöntem olarak tanımlanmaktadır (Li et al., 2021; Zhi et al., 2024). Müzik, hem hastaların duygusal ihtiyaçlarını karşılamada hem de fiziksel semptomlarını hafifletmede önemli bir rol oynamaktadır (Warth et al. 2015; Porter et al., 2017). Yapılan sınırlı sayıda ki

araştırmalar (Li et al., 2021; Zhi et al., 2024; Warth et al. 2015; Porter et al., 2017), müzik terapinin olumlu etkilerini kanıtlamasına rağmen yapılan taramalarda hala konuya ilginin az olduğu ve günümüzde yapılan yayınların yetersiz olduğunu göstermektedir. Gerçekleştirilen taramalar sonucunda elde edilen yayınların uluslararası indexli dergilerde yayınlanma durumlarının sınırlı olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde Crouse (2024) tarafından yapılan analiz, müzik terapisine yönelik araştırmaların yüksek etki faktörlü dergilerde yayınlanma oranının sınırlı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, müzik terapinin henüz daha geniş çapta tanınmadığını ve disiplinlerarası alanlarda tam anlamıyla yer edinemediğini göstermektedir. Ancak, son yıllarda bu durumun değişmeye başladığını da vurgulamak gerekmektedir.

Li ve arkadaşları (2021), müzik terapi üzerine yapılan çalışmaların son 20 yıl içindeki gelişimini değerlendiren bibliyometrik analizlerinde, bu alanda kayda değer bir artış olduğunu ve araştırmaların giderek daha geniş bir alanda uygulandığını belirtmiştir. Weng ve Wang (2021) gibi çalışmalar, müzik terapinin farklı popülasyonlar ve semptomlar üzerindeki etkilerini inceleyen araştırmaların hem sayısal hem de kalitatif anlamda artış gösterdiğini vurgulamaktadır. Özellikle ağrı, anksiyete, depresyon ve yaşam kalitesi gibi konular, müzik terapisine dair çalışmaların temel odak noktaları olmuştur. Benzer şekilde gerçekleştirilen bu araştırmada da özellikle 2000 yılından sonra konuya ilginin arttığı ve asıl yayınların son yıllarda yapıldığı saptanmıştır. Bu bulgular, müzik terapiye bilimsel ilginin arttığını ve bu terapinin özellikle palyatif bakım gibi alanlarda tamamlayıcı bir tedavi olarak yer edinmeye başladığını göstermektedir.

Müzik terapinin palyatif bakımda kullanımı üzerine yapılan yayınlara ait gerçekleştirilen yazar analizinde, konuya ilişkin en fazla yayın yapan ve atıf alan yazarların Warth M. ve Kessler J. olduğu saptanmıştır. Müzik terapinin kullanımı üzerine yapılan benzer araştırmalardan Li ve ark. (2021), en fazla atıf alan yazarların Bruscia K.E., Gold C. ve Wigram T. olduğunu saptarken; Zhi ve ark. (2024), Christian Gold'un en üretken ve en fazla atıf alan yazar olduğunu

bildirmişlerdir. Yayın yapan yazarların ülkelerinin analizi yapıldığında en fazla yayın yapan ülkenin 139 yayınlı Amerika Birleşik Devletleri olduğu belirlenirken, benzer olarak Li ve ark. (2021) ve Zhi ve ark. (2024) yapmış oldukları bibliyometrik analizlerde benzer olarak en fazla yayını Amerika Birleşik Devletleri'nin yaptığını belirlemişlerdir.

Müzik terapi, hastaların semptomlarını hafifletmede, stres ve anksiyete düzeylerini düşürmede önemli bir rol oynarken, duygusal ve psikososyal destek sağlamada da etkili bir yöntem olarak tanımlanmaktadır (Li et al., 2021; Zhi et al., 2024). Müzik, hem hastaların duygusal ihtiyaçlarını karşılamada hem de fiziksel semptomlarını hafifletmede önemli bir rol oynamaktadır (Warth et al. 2015; Porter et al., 2017). Konuya ilişkin yapılan yayınlarda en sık tercih edilen anahtar kelimelerin analizi yapıldığında "palliative care", "quality of life", "music therapy", "pain" ve "cancer" olduğu belirlenmiştir. Zhi ve ark. (2024) çalışmalarında "müdahale", "Parkinson", "inme", "demans", "anksiyete", "ağrı" anahtar kelimelerini en sık kullanılan kelimeler olarak belirlemişlerdir. Bu durum özellikle palyatif bakımda müzik terapinin özellikle ağrı yönetimini sağlamak ve yaşam kalitesini artırmak amacıyla tercih edildiğini göstermektedir.

SONUÇ

Bu çalışma, müzik terapinin palyatif bakım kapsamındaki rolüne ve etkilerine dair güncel literatürü incelemiş ve disiplinlerarası alandaki mevcut durumu ortaya koymuştur. Son yıllarda müzik terapinin palyatif bakım hastalarının semptomlarını hafifletmek, stres ve anksiyete düzeylerini azaltmak, yaşam kalitesini artırmak amacıyla tamamlayıcı bir tedavi yöntemi olarak kullanımının yaygınlaştığı gözlemlenmiştir. Özellikle ağrı, anksiyete ve depresyon gibi semptomların yönetiminde müzik terapinin olumlu etkilerini destekleyen çalışmaların sayısındaki artış, bu yöntemin etkisini doğrulamaktadır. Ancak, müzik terapinin uluslararası indeksli, yüksek etki faktörlü dergilerde yeterince yer bulmaması, bu alanda daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Müzik terapinin palyatif bakımda etkinliğini değerlendiren ve uluslararası yüksek etki faktörlü dergilerde yayımlanan bilimsel çalışmaların artırılması, bu tedavi yönteminin klinik pratiklerde daha geniş kabul görmesini ve yaygınlaşmasını sağlayacaktır. Ayrıca, müzik terapinin palyatif bakım hastaları üzerindeki etkilerini disiplinlerarası işbirlikleriyle değerlendirmek, bu terapinin klinik uygulamalara entegrasyonunu kolaylaştırabilir. Hastaların semptomlarını hafifletme ve yaşam kalitesini artırma potansiyeline sahip olan müzik terapinin, palyatif bakım süreçlerinde yaygın bir şekilde kullanılmasına yönelik kılavuzların geliştirilmesi de bakım kalitesinin artırılmasında önemli bir adım olacaktır. Ek olarak, sağlık profesyonellerine yönelik eğitim programları ile müzik terapinin faydaları konusunda bilinçlendirme yapılmalı ve bu yöntemin palyatif bakımda sunduğu katkılara dair farkındalık artırılmalıdır. Tüm bu öneriler, müzik terapinin palyatif bakım alanında tamamlayıcı bir tedavi yöntemi olarak daha etkili ve yaygın bir şekilde kullanılmasına katkı sağlayacaktır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması yaşamadıklarını beyan etmişlerdir.

Finansal Destek

Yazarlar bu çalışma için herhangi bir finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

KAYNAKLAR

Armstrong, M., Kupeli, N., Flemming, K., Stone, P., Wilkinson, S., & Candy, B. (2020). Complementary therapy in palliative care: A synthesis of qualitative and quantitative systematic reviews. *Palliative medicine*, 34(10), 1332–1339.
<https://doi.org/10.1177/0269216320942450>

Bayındır, S., & Koçyiğit, F. (2017). Yoğun bakım ünitesinde ağrı ve anksiyete yönetiminde nonfarmakolojik adjuvan tedavi: müzik terapi. *Maltepe Tıp Dergisi*, 9(1), 14-17.

Candy, B., Armstrong, M., Flemming, K., Kupeli, N., Stone, P., Vickerstaff, V., & Wilkinson, S. (2020). The effectiveness of aromatherapy, massage and reflexology in people with palliative care needs: A systematic review. *Palliative medicine*, 34(2), 179–194.
<https://doi.org/10.1177/0269216319884198>

Crouse, T. A. (2024). Prevalence of music therapy articles published in high-impact journals in interdisciplinary fields: A descriptive analysis (Order No. 31334017). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (3100742537). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/prevalence-music-therapy-articles-published-high/docview/3100742537/se-2>

Çor, Z., & Soysal, G. E. (2023). Yoğun bakım ünitelerinde bakıma yönelik rehabilitasyon. *Sağlık Bakım Ve Rehabilitasyon Dergisi*, 2(1), 10-18.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO). (2024). Definition of palliative care. Erişim tarihi: 7 Ekim 2024, <http://www.who.int/cancer/palliative/definition/en/>

Etkind, S. N., Bone, A. E., Gomes, B., Lovell, N., Evans, C. J., Higginson, I. J., & Murtagh, F. E. M. (2017). How many people will need palliative care in 2040? Past trends, future projections and implications for services. *BMC medicine*, 15(1), 102.
<https://doi.org/10.1186/s12916-017-0860-2>

Gutgsell, K. J., Schluchter, M., Margevicius, S., DeGolia, P. A., McLaughlin, B., Harris, M., Mecklenburg, J., & Wiencek, C. (2013). Music therapy reduces pain in palliative

- care patients: a randomized controlled trial. *Journal of pain and symptom management*, 45(5), 822–831.
<https://doi.org/10.1016/j.jpainsymman.2012.05.008>
- Mert, H., & Gündemir, İ. O. (2024). Müzik ve kardiyovasküler sağlık: müzik dinlemenin ve icra etmenin kalp üzerindeki etkileri. *Yegah Müzikoloji Dergisi*, 7(3), 433-454.
- Kammin, V., Fraser, L., Flemming, K., & Hackett, J. (2024). Experiences of music therapy in paediatric palliative care from multiple stakeholder perspectives: A systematic review and qualitative evidence synthesis. *Palliative medicine*, 38(3), 364–378.
<https://doi.org/10.1177/02692163241230664>
- Kaya, D. ve Dinçer. B. (2023). "Web of Science veri tabanına dayalı bibliyometrik analiz: Uzamsal düşünme, uzamsal görselleştirme ve uzamsal yetenek". *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(1), 174-201.
- Knaul, F. M., Farmer, P. E., Krakauer, E. L., De Lima, L., Bhadelia, A., Jiang Kwete, X., Arreola-Ornelas, H., Gómez-Dantés, O., Rodriguez, N. M., Alleyne, G. A. O., Connor, S. R., Hunter, D. J., Lohman, D., Radbruch, L., Del Rocío Sáenz Madrigal, M., Atun, R., Foley, K. M., Frenk, J., Jamison, D. T., Rajagopal, M. R., ... Lancet Commission on Palliative Care and Pain Relief Study Group (2018). Alleviating the access abyss in palliative care and pain relief-an imperative of universal health coverage: the Lancet Commission report. *Lancet (London, England)*, 391(10128), 1391–1454.
[https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(17\)32513-8](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(17)32513-8)
- Li, K., Weng, L., & Wang, X. (2021). The State of Music Therapy Studies in the Past 20 Years: A Bibliometric Analysis. *Frontiers in psychology*, 12, 697726.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.697726>
- Porter, S., McConnell, T., Clarke, M., Kirkwood, J., Hughes, N., Graham-Wisener, L., Regan, J., McKeown, M., McGrillen, K., & Reid, J. (2017). A critical realist evaluation of a music therapy intervention in palliative care. *BMC palliative care*, 16(1), 70.
<https://doi.org/10.1186/s12904-017-0253-5>
- McAllister, J.T., Lennertz, L., & Atencio, Mojica, Z. (2020). Mapping a discipline: a guide to using VOSviewer for bibliometric and visual analysis. *Science & Technology Libraries*, 41(3), 319-348.
- Mitchinson, L., Chu, C., Bruun, A., Sisk, A. R., Armstrong, M., Vindrola-Padros, C., Kupeli, N., Candy, B., & Stone, P. (2022). How best to capture the impact of complementary therapies in palliative care: A systematic review to identify and assess the appropriateness and validity of multi-domain tools. *Palliative medicine*, 36(9), 1320–1335.
<https://doi.org/10.1177/02692163221122955>
- Muecke R, Paul M, Conrad C, Stoll C, Muenstedt K, Micke O, Prott FJ, Buentzel J, Huebner J; PRIO (Working Group Prevention and Integrative Oncology of the German Cancer Society). Complementary and Alternative Medicine in Palliative Care: A Comparison of Data From Surveys Among Patients and Professionals. *Integr Cancer Ther*. 2016 Mar;15(1):10-6.
- van Eck, N.J., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2):523-538. doi:10.1007/s11192-009-0146-3

Warth, M., Keßler, J., Hillecke, T. K., & Bardenheuer, H. J. (2015). Music Therapy in Palliative Care. *Deutsches Arzteblatt international*, 112(46), 788–794.
<https://doi.org/10.3238/arztebl.2015.0788>

Zhi, L., Hou, D., Hong, Y., Ke, M., Zhang, Q., Wang, Y., & Long, J. (2024). Research on music therapy from 2013 to 2022: a bibliometric and visualized study. *Frontiers in psychiatry*, 15, 1323794.
<https://doi.org/10.3389/fpsy.2024.1323794>

[4](#)

Zhu, J., & Liu, W. (2020). " İki veritabanının hikayesi: Akademik makalelerde Web of Science ve Scopus'un kullanımı ", *Scientometrics*, Springer; *Akademia Kiadó*, cilt 123(1), s.321-335.
<https://doi.org/10.1007/s11192-020-03387-8>